

Deze ondernemer trekt met een kruiwagen naar Parijs om de Aarde op de Werelderfgoedlijst te krijgen

De Nederlander Henry Mentink is een veelzijdig ondernemer. Hij is 68 en staat vol in het leven, is positief en goedlachs. Een realistische idealist noemt hij zichzelf. Met MyWheels maakte hij autodelen groot in Nederland. Hij is ook de oprichter van het Veerhuis, een kennis- en doe-huis voor de nieuwe economie in Varik, een dorp in de provincie Gelderland op zo'n 30 kilometer van Nijmegen. Als erfenisbeheerder laat hij zich daarbij inspireren door de bekende Nederlandse kunstenaar Pieter Kooistra. Ook zijn nieuwste project, een krui-tocht naar Parijs om daar bij het hoofdkantoor van Unesco de planeet Aarde voor te dragen voor de Werelderfgoedlijst, vindt zijn oorsprong bij het gedachtegoed over de nieuwe economie dat Kooistra naliet: "Zijn idee was dat als je de oude economie wil veranderen je weerstand oproept. Daarom was zijn voorstel een nieuwe economie naast de oude te bouwen."

Henry Mentink

Henry: "Wie ik ben? Mooie vraag. Heel vaak maken mensen mee dat ze met een bijzondere gebeurtenis, een burn-out bijvoorbeeld, tot nieuwe inzichten komen. Bij mij was dat een burn-in met de moord op president John F. Kennedy. Ik was toen tien jaar. Waarom doet iemand zoiets? vroeg ik

me af. En: hoe zit dat hier in de wereld met vrede? Vanaf die tijd ben ik met dat thema 'vrede' aan de slag gegaan. In spreekbeurten op school over Martin Luther King."

"Ik ben opgegroeid op een boerderij in Tollebeek in de Noordoostpolder, een drooggemalen stuk Nederland, en ben in die zin geaard en ook wel ondernemend. Ook al kwam er praktisch nooit een toerist langs, ging ik als kind op warme dagen langs de weg zitten om voor een cent per stuk bekertjes water te verkopen. Ik stelde vast dat het concept 'vrede' moeilijk te rijmen lijkt met ondernemerschap en het bedrijfsleven. Daar gaat het almaar over strijden, winnen en sterker worden."

"Ik ben dan later naar de Business Universiteit Nyenrode gegaan, omdat ik dacht: je kan wel tegen zo'n systeem zijn, maar laat ik het eerst eens verkennen. Daarna was ik een jaar of twaalf in het bedrijfsleven actief, waar ik het ook erg naar mijn zin heb gehad. Ik zat bij een internationaal bedrijf in bloem- en groentezaden waar ik echt leuke projecten heb gedaan. Ik kreeg veel ruimte voor een project om biologisch-dynamische zaadteelt te introduceren, maar uiteindelijk is daar niets mee gedaan en begonnen ze met biotechnologie. Toen dacht ik: zo gaan we het niet redden met 'vrede' en een andere manier van ondernemen en aan economie doen. Ik ben er dan min of meer van de ene op de andere dag uitgestapt."

Eerste Wereldwinkel van Nederland

Henry: "Ik ben dan voor mezelf begonnen en het was in de beginjaren heel spannend om brood op de plank te krijgen. Mijn vrouw was thuis en we hadden vier kinderen. Na een jaar of drie heb ik toch het spoor gevonden en heb ik de eerste professionele wereldwinkel van Nederland opgezet, waarna al die andere wereldwinkels volgden. Aan die wereldwinkel heb ik ongeveer nul euro verdiend, maar ik vond het echt leuk. Het was een soort test voor mezelf, mijn uitgangspunt was: kan je een ideaal realiseren, maar dan in een zakelijke context zonder banken en zonder aandeelhouders?"

"Met een crowdfunding heb ik toen honderdduizend gulden opgehaald om een nieuwe winkel te bouwen. Daarvoor ontwikkelde ik met een notaris obligaties met 0% rente en dan kregen mensen elk kwartaal een nieuwsbrief met een wikkeltje voor korting op koffie of wijn. Maar vaak doen mensen het gewoon uit betrokkenheid en hoeven ze er niets voor terug."

Relaties gaan voor de baten uit

Henry: "De meeste bedrijven hanteren in het zakendoen het uitgangspunt dat de 'kosten voor de baten uitgaan'. Mijn uitgangspunt is dat relaties voor de baten uitgaan. Wat ik steevast doe is relaties uitbouwen en vandaar een bedrijf opzetten. En, voeg ik er inmiddels aan toe: 'dan kan je ook niet meer failliet', en dat is me dus ook nooit gebeurd. Je wordt gedragen door de klanten en de medewerkers en als er dan iets is, dan ga je dat samen oplossen. Dat is een heel ander uitgangspunt dan in het traditionele bedrijfsleven gangbaar is."

"In de tijd van de Wereldwinkel begon ik ook met autodelen. Dat boeide mij. In 1995 kreeg ik een opdracht van het ministerie om in Nederland het idee van autodelen te promoten. Ik was zelf ook een autodeel-initiatief gestart met één auto en drie gezinnen. Toen het na tien jaar zes auto's en veertig deelnemers waren, heb ik er een officieel bedrijf van gemaakt: MyWheels. Ik ben ondertussen uit MyWheels gestapt maar heb het niet verkocht. Als je je bedrijf wil verkopen en dus iemand met geld zoekt, betekent dat niet noodzakelijk dat je dan mensen met de juiste kwaliteiten en de juiste motivatie aan boord haalt."

"De mensen die MyWheels hebben overgenomen hebben wel de passie om het bedrijf verder te brengen en dan zie je dat het echt floreert. Toen ik eruit stapte waren we de derde speler en eind van dit jaar zullen we qua omvang op de eerste plaats staan. Dat komt omdat wij geen

deelautoplatform hebben waarbij alles, zoals je nu vaak ziet, via internet gaat. Nee, je leent een auto van iemand in je buurt die je persoonlijk ontmoet en die je kan bellen als je vragen hebt. Ik wou sociale betrokkenheid tussen mensen creëren, daar heb je het weer: relaties gaan voor de baten uit."

Het ideale eigenbelang

Henry: "Ik ben ook de erfenisbeheerder van Pieter Kooistra, een bekende kunstenaar in Nederland die ook de kunstuitleen heeft opgezet. Hij was ook schrijver en publiceerde in 1993 met het boek *Het Ideale Eigenbelang* over de nieuwe economie. Dat interesseerde mij. Het is nu twintig jaar geleden dat Pieter overleed en wij zijn bij het Veerhuis nu aan het kijken hoe we die nieuwe economie handen en voeten kunnen geven."

"Pieter vond dat als je de oude economie wil veranderen je weerstand oproept. Daarom stelde hij eind jaren zeventig al voor om een nieuwe economie naast de oude te bouwen. Volgens mij was hij zijn tijd ver vooruit. Maar *Het Ideale Eigenbelang* heeft ondanks de adhesie van zestig bekende Nederlanders -30 mannen en 30 vrouwen- geen groot publiek bereikt. Volgens mij omdat het te vernieuwend was en nog steeds is."

"Hij had een idee voor een wereldbasisinkomen met een nieuwe munteenheid die je kan gebruiken voor producten die de Aarde en de duurzaamheid stimuleren. Bij het basisinkomen-idee dat nu actueel is, krijg je gewoon geld en daar kan je mee gaan vliegen en wat dan ook doen dat de oude economie in stand houdt. En dat kan dus niet de bedoeling zijn."

"Ik ben steeds meer op het spoor gaan zitten dat een andere economie een andere grondslag moet hebben, de overstap van het denken vanuit angst naar het denken in termen van liefde en vertrouwen. Dat is een heel grote stap, maar dat heb je nodig als je anders over economie wil denken en over de momenteel allesbepalende rol die geld daarin speelt."

"Toen we bij MyWheels een crowdfunding hadden gedaan en 350.000 euro hadden opgehaald om auto's te kunnen kopen, kreeg ik een brief van de Nederlandsche Bank dat ik in overtreding was. Je mag als organisatie leengeld ophalen binnen een besloten kring en dat is wat ik deed bij de leden van MyWheels. Maar De Nederlandsche Bank vond dat wij niet 'besloten' waren omdat er leden bijkwamen. Hoe los je dat op? Ik kreeg de ingeving dat ik geen advocaat ging inschakelen, want dan hebben zij toch een betere en denk je in termen van strijd. In plaats daarvan ging ik hen liefde sturen. Alle mensen hebben de liefde in zich, die moet je gewoon aanspreken."

"Vanuit dat gevoel heb ik in mijn eigen Henry-stijl die brief beantwoord. Maanden hoorde ik niks en toen kreeg ik een telefoontje of ik langs wilde komen want ze hadden vier oplossingen. Nou, dat de Nederlandsche Bank ging meedenken, daar had ik nog nooit van gehoord. Door 'om te denken', liefde te sturen in plaats van strijd aan te gaan, bleek een oplossing mogelijk die er volgens de traditionele manier van denken nooit had kunnen komen."

Nieuwe woorden en kunst

Henry: "Eén van mijn regels voor hoe je een nieuwe economie voor elkaar kan krijgen, is door het introduceren van nieuwe woorden en het gebruik van kunst. Als je woorden vindt die geen uitleg behoeven maar wel iets nieuws brengen, dan hoef je veel minder te vertellen."

"Het Veerhuis is een Village Trade Center in plaats van een World Trade Center en daar haken veel mensen op aan. Dat is hetzelfde met het idee van de hele Aarde op de Werelderfgoedlijst. Dat is in één keer: o ja, dat niet iemand dat al eerder heeft bedacht. Dan heb je gehoor en kan je je verhaal vertellen. Ik ben altijd van dat speelse element geweest, van het theatraal brengen van ideeën. Niet te filosofisch, ik probeer het praktisch te houden. Als ik bij dat zaadbedrijf een plan moest

presenteren, maakte ik er gewoon een theaterstuk van. Dan krijg je veel meer gehoor, omdat je eerst heel goed moet nadenken over wat je te vertellen hebt en wat mensen daarin aanspreekt. Geen saaie schema's en tabelletjes."

"Ik geef een voorbeeld. In het zaadbedrijf heb ik een plan gemaakt voor een nieuwe computeromgeving, een omslag die miljoenen zou gaan kosten. Dan moet je met een goed plan komen om je directie te overtuigen. Wat ik in de twee jaar die ik aan dat plan werkte gedaan heb, is alle formulieren in het bedrijf verzamelen. Het was echt nog een formulierentijd. Om het plan te presenteren had ik een grotere vergaderruimte gereserveerd waarvan ik alle wanden had volgehangen met formulieren. Toen de directie binnenkwam, hoefde ik alleen maar te zeggen: 'dit zijn al uw formulieren'. Daar schrokken ze van en dan zei ik: 'daar hebben wij een plan voor'."

"Tijdens de presentatie van het plan zei ik: 'en jullie dachten dat dit alles was' en toen kwamen er twee mensen met kruiwagens binnen met alle output van een week aan de computer. Aan het einde van de presentatie moesten ze een besluit nemen. Omdat een van de directieleden niet aanwezig was, besloten ze dat ik mijn presentatie nog een keer opnieuw moest doen voor die ene man, want die moest het ook zien. Daardoor wist ik al dat het plan door zou gaan."

[...]

Het Grenswisselkantoor tussen Hemel en Aarde

Eenmaal terug aan een bureau hervatten we het gesprek over het idee dat ook aanleiding was voor ons gesprek: Henry wil de Aarde op de Werelderfgoedlijst krijgen. Dat verhaal begint dichterbij huis met de grond onder het Veerhuis in Varik.

Henry: "Op 11 december 2014 op de snelweg bij Amsterdam kreeg ik een soort ingeving dat ik duizend mensen zou vinden die elk 1 miljoen euro zouden schenken om de Aarde vrij te kopen en uit de markteconomie te halen. Dat plan ben ik gaan uitschrijven en heeft als titel 'Het Grenswisselkantoor tussen Hemel en Aarde' en dat betekent dat je je geld kan inwisselen voor de munteenheid van de hemel en dat is de liefde."

"Ik heb een crowdfunding opgezet om met schenkgeld de grond onder het Veerhuis vrij te kopen. Daarmee kwam de waarde van de grond op nul te staan en kon ik het wegschenken aan een stichting die het nooit meer gaat verkopen. Nu kunnen we met de gemeenschap gezamenlijk beslissen hoe we met de Aarde omgaan. De zorg voor de Aarde, elkaar en jezelf staat daarbij centraal. Niet het geld-denken. Grond wordt door speculatie immers veel te duur. Ik heb nu bij een gemeente voorgesteld om voor een nieuwe woonwijk met een kruiwagenactie de grond vrij te kopen, omdat de woningbouw dan veel goedkoper wordt. Het scheelt de helft."

"Maar er is zo nog heel veel meer te bereiken. Boeren kunnen dan bijvoorbeeld makkelijker overstappen op biologisch-dynamische landbouw, omdat er meer financiële ruimte is."

De Aarde op de werelderfgoedlijst

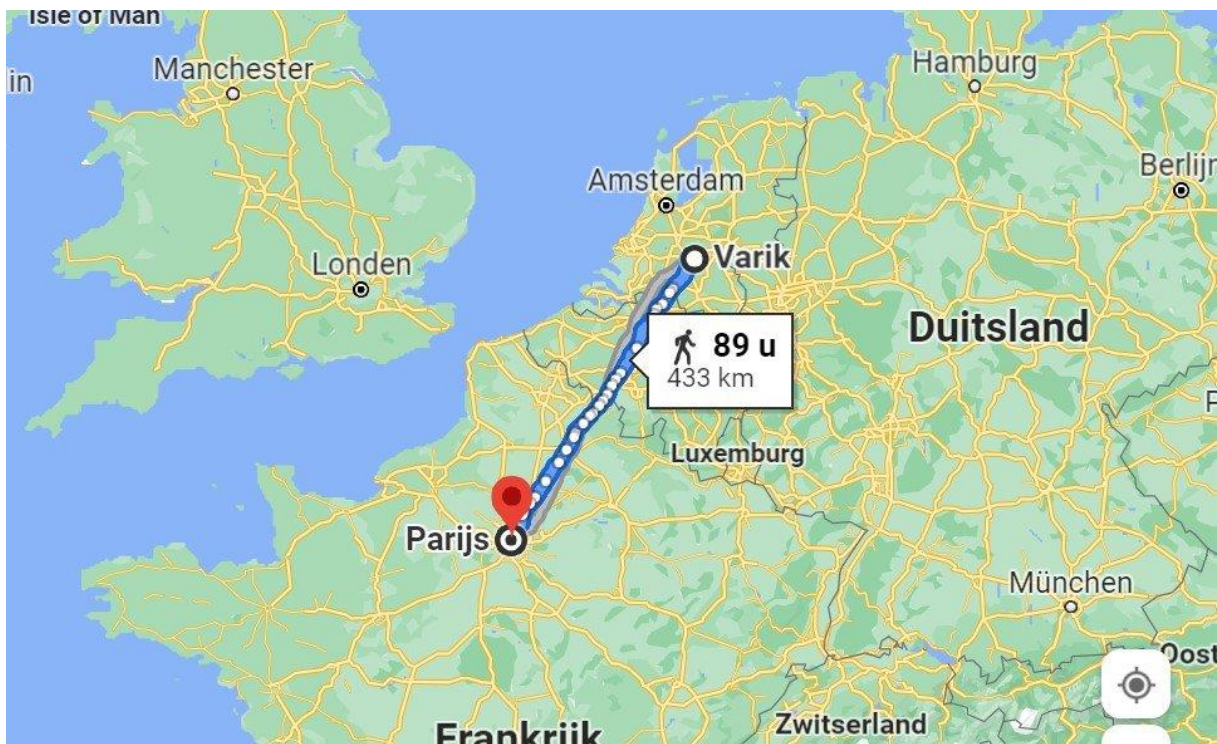
Nadat hij in Nederland de grond van de beurs haalde en bij Unesco Nederland aanbood, vertrekt Henry om de aandacht op zijn idee te vestigen, in april 2022 voor een krui-tocht naar Parijs om bij het hoofdkantoor van Unesco symbolisch de Aarde aan te bieden. Opnieuw een theaterstuk, opgevoerd in 45 dagen.

Henry: "Je ziet, de kruiwagen is hot. Ook bij elke lezing die ik geef neem ik hem mee, omdat fysieke voorwerpen tot de verbeelding spreken. Net als de formulieren aan de muur bij mijn presentatie in het zaadbedrijf. We hebben de opdracht iets nieuws neer te zetten, maar om daarmee een breed

publiek te bereiken, moet je fysieke dingen doen om de aandacht te trekken en zaken duidelijk te maken."

"Het idee voor de krui-tocht naar Parijs is in Ruigoord ontstaan, een dorpje bij Amsterdam dat gekraakt is door kunstenaars. Daar gaf ik een lezing over nieuwe economie en iemand vroeg of ze Ruigoord niet op de Werelderfgoedlijst konden zetten? Toen dacht ik: waarom een plek als het Veerhuis of een dorp, waarom niet de hele Aarde? Op 22 april 2022, de dag van de Aarde vertrek ik vanuit Varik en op 5 juni, de Wereld Milieudag kom ik aan bij het hoofdkantoor van Unesco in Parijs."

"Dit zijn twee markante dagen in dit verhaal. Maar elke dag van deze tocht wil ik iets laten zien over hoe we zorgen voor een mooie planeet. Zo houd ik aan het einde van de eerste etappe halt bij een voedselbos."

"Ik hou op 1 mei, de Dag van de Arbeid, ook halt op de Droomgaard van Eric Boydens. En 5 mei kom ik aan bij het Kennedy-monument in Brussel en daar overhandigt Hilde Goris, die met kinderen rond vrede werkt, me een buideltje met een mix van grond uit zestig landen die door kinderen is verzameld in het kader van een vredesproject."

"We gaan de krui-tocht naar Parijs financieren door mensen te vragen 25 euro te storten en een buideltje met een eetlepel aarde uit hun tuin op te sturen. Al die buideltjes breng ik naar Parijs om daar voor het gebouw van de Unesco uit te stallen. Na die actie gaan we nog met die grond naar een kasteel net buiten Parijs om er daar een Aardemonument van te maken. Daar gaan we ook een bijeenkomst houden met inheemse leiders."

"Twintig jaar geleden deed ik dat ook al eens, maar het is voor mij overduidelijk dat die inheemse leiders ons zeker vandaag veel te vertellen hebben. Zij hebben namelijk wel al vele generaties lang ervaring met hoe je respectvol omgaat met de natuur, en dus met de Aarde. Van hen kunnen we enorm veel leren."

Zo kan jij Henry ondersteunen bij zijn krui-tocht naar Parijs

Voor de financiering van de krui-tocht naar Parijs heeft Henry Mentink inmiddels bijna 18.000 euro opgehaald. Vijfennegentig mensen hebben een buidelkje met een eetlepel aarde uit hun tuin naar hem opgestuurd. Het doel is 53.000 euro. Wil jij de krui-tocht van Henry met geld en een aardedonatie uit jouw tuin ondersteunen, [hier vind je alle info hoe je kan meedoen aan de Aarde-actie van Henry Mentink](#).